Največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 306. — ŠTEV. 306. NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 30, 1924. — TOREK, 30. DECEMBRA 1924. VOLUME XXXII — LETNIK XXXII

VELIKANSKO RAZBURJENJE V NEMČIJI

Vse stranke soglašajo v zahtevi, da se zavrne zahteve zaveznikov. — Angleži skušajo najti rešitev trnjevega vprašanja. — Ebert v škripcih. — Stališče Ludendorffa in Rupperta. — Bavarski kronprinc in general Ludendorff se bosta kmalu pobotala.

Berlin, Nemčija, 29. decembra. — Listi vseh mogočih strank zrcalijo razburjenje, ki se je polastilo vseh slojev prebivalstva vspričo nameravanega kršenja mirovnih pogojev, katero so vprizorili zavezniki.

Znani urednik Berliner Tageblatta, Wolff, izjavlja, da je naravnost nezaslišano, da so zavezniki, meninič, tebinič izjavili, da ne bodo opustili zasedenja Kolina. Najmanjše, kar bi mogli storiti, bi bilo povabiti Nemčijo, naj se udeleži tozadevnih razprav.

Wolff je nadalje mnenja, da ni francoski ministrski predsednik Herriot "ohromel le telesno", temveč tudi duševno, ker je postal žrtev argumentov maršala Focha. Meč najhujših francoskih imperijalistov mu služi kot opora.

Tageblatt in Vorwaerts pa sta mnenja, da je treba naprtiti vso krivdo nemškemu ministru za zunanje zadeve, Stresemannu. Če bi ta ne ljubimkoval z nemškimi nacijonalci ter se postavil izključno le na trdno republikansko stališče, bi zavezniki čisto drugače postopali z vprašanjem izpraznenja. V takem slučaju bi ne mogli imeti pod nobenim pogojem vzroka bati se nemških monarhistov, in izveden bi bil tudi Dawesov načrt, katerega so sedaj vrgli med staro šaro.

Iz Londona je prišlo poročilo, da so merodajni krogi zelo vznemirjeni vspričo poročil o enotnem odporu proti sklepu zaveznikov, da ne bodo izpraznili kolinskega ozemlja dne 10. januarja, kot določa versaillska mirovna pogodba.

Glasi se, da se bo skušalo sedaj najti in uveljaviti sporazum, ki bo zadovoljil vse prizadete stranke.

Berlin, Nemčija, 29. decembra. — Prva naloga Nemčije v novem letu je najti novo vlado. Dežela nima že tri tedne nobene redne uprave.

Predsednik Ebert bo dne 2. januarja poiskal moža, ki bo lahko stvoril nov kabinet. Dosedaj ni bilo mogoče najti primernega moža.

Vsa znamenja kažejo, da se je Ebert naveličal večnih parlamentarnih spopadov med strankami, ki ovirajo dobičakonsno delo katerekoli vlade in razventega se boji tudi ojačenja monarhističnega duha, katero je bilo opaziti v zadnjem času.

Predsednik Ebert je že namignil, da bo treba izpremeniti sedanji parlamentarni sistem, ki dovoljujejo obstoj nebroj strank, ki se bore med seboj ter ovirajo koristno delo.

V slučaju, da si bo izbral Ebert neodvisnega moža, ki je demokrat in republikanec iz principa, mu bo najbrž poveril sestavo kabineta z naročilom, naj pusti na strani vse strankarske pomisleke in naj ne vpraša za svet nobene stranke.

Dr. Otto Gessler, državni obrambni minister, ki je demokrat po prepričanju, bo najbrž določen, da sestavi novo ministrstvo.

V slučaju, da bi ne hotel dati nemški državni zbor njegovemu parlamentu zaupnice, bi ostala Nemčija dolgo brez parlamenta, ker bi predsednik takoj razpustil državni zbor.

Bavarski kronprinc Ruppert in general Ludendorff se bosta kmalu pobotala. Nesporazum med obema voditeljema monarhističnega gibanja v Nemčiji se je pojavil tekom revolucije leta 1923. Iz političnih razlogov pa se bosta oba voditelja sedaj pobotala.

Pariz, Francija, 29. decembra. — Nemški kemiki so baje iznašli nov plin, s katerim bi bilo baje mogoče v teku par sekund zastrupiti in iztrebiti celo mesto Pariz. — (To je očividno tendencijozno poročilo, s katerim skušajo povečati takozvano "nemško nevarnost".)

McCOY SPOZNAN KRIVIM UBOJA.

Los Angeles, Cal., 29. dec. — Porota je po dolgotrajnem posvetovanju spoznala bivšega gledališkega igralca McCoya krivim uboja. Obtožen je bil, da je dne 12. avgusta usmrtil svojo ljubico Mrs. Thereso Mors. V tem slučaju bo določena kazen od enega do desetih let.

Porotniki so se posvetovali 78 ur.

DELAVSKI TAJNIK HVALI NAŠE PRISELJENIŠKE POSTAVE.

Včeraj je dospel iz Južne Amerike delavski tajnik James T. Davis, ki je študiral tam delavske razmere.

Rekel je, da so naše priseljeniške postave dosti boljše kot so pa oo raznih južno-ameriških republikah. Ko so ga vprašali, če bo resigniral, je odvrnil, da na to sploh še ni mislil.

NOVA BOLEZEN ŠIRI TEROR NA PERZIJSKO-AFGANSKI MEJI.

London, Anglija, 29. decembra. Več kot dvajset ljudi je umrlo vsled nove skrivnostne bolezni, ki je izbruhnila na perzijsko-afganistanski mepi, — soglasno s poročilom Central News iz Alahabada.

Prebivalstvo okraja je prevzel teror in krajevni zdravniki ne morejo diagnozirati bolezni. Žrtve te bolezni krvave iz ust, nosa in oči ter postanejo popolnoma rmene v teku par ur.

FRANCOZI NOČEJO PLAČATI AMERIKI

Prejšnji ameriški poslanik v Londonu, polkovnik Harvey, je izjavil, da bo treba izpregovoriti s Francijo resno besedo, ker se obotavlja plačati svoj dolg v Združenih državah.

Washington, D. C., 29. dec. — Prejšnji ameriški poslanik v Angliji, polkovnik George Harvey, je povzročil v zveznem glavnem mestu veliko senzacijo s člankom, katerega je priobčil v "Washington Post".

Članek se tiče stališča Francije napram njenim obveznostim v Ameriki, in Harvey ga kritizira naravnost neizprosno.

Očito izjavlja, da dvomi o pristnosti izjav zastopnikov francoske vlade.

Harvely je intimen prijatelj predsednika Coolidge-a ter je važna oseba glede vseh vprašanj, ki se tičejo zunanje politike.

Harvey je rekel, da je govoril najbolj znožni in odkriti francoski minister preteklega leta, Loucheur, resnico, ko je izjavil, da smatra Francija vse svoje dolgove kot politične, ne pa financijelne in da nima niti najmanjšega namena pilačati kak tozadevni dolg.

Povsem odkrito je označil polkovnik Harvey postopanje francoske vlade kot "omahovanje", ki je dovedlo ameriški narod do prepričanja, da so izjave Loucherja resnične.

Članek se je pečal najprvo s francoskimi posojili pri privtnih ameriških bankirjih. Nato pa izjavlja odkrito, da se je sleparilo pri pogajanjih, ki so se vršila pred kratkim med francoskim poslanikom ter zakladniškim tajnikom Mellonom, kot načelnikom komisije za vojne dolgove inozemskih držav.

Poslanika se sicer oprošča vsake krivde, ker je v Washingtonu znano, da je nastopil po navodilih, katera je dobil od svoje vlade.

ALI POZNATE NEKEGA PADEREWSKIJA?

Ženeva, Švica, 29. decembra. — Prebivalci neke švicarske vasice niso mogli dobiti nobenega godca za ples, ki se vrši vsako leto na Silvestrov večer. Neki turist, ki se je ravno mudil v vasi, je povedal občinskim možakarjem, da živi v Marges, v bližini Lausanne, neki človek, ki zna svirati na klavir in katerem pravijo Ignac Paderewski. Ta človek je sedaj brez službe ter bi gotovo rad kaj zasviral, če bi mogel kaj zaslužiti. Vaščani so sprejeli ta dovtip kot pristno robo in društveni odsek je poslal Paderewskiju pismo, v katerem mu je obljubil tri dolarje, če bi hotel zasvirati na Silvestrov večer.

Slavni pianist je sprejel to šalo ter odpisal, da mu je žal, da ne more zaslužiti onih treh dolarjev, ker je že drugače zaposlen.

IZJAVA DR. VORONOVA.

Pariz, Francija, 29. decembra. Dr Voronov jei zjavil, da je mogoče s prenosom žlez na nedoločen čas podaljšati človeško življenje. Kot znano je, on izpopolnil metodo, s katero je mogoče presaditi opičje žleze v človeško telo.

600 PREMOGARJEV SE JE VRNILO NA DELO.

Scranton, Pa., 29. decembra. — Izmed 1200 premogarjev, ki štrajkajo pri Pennsylvania Coal Company se jih je danes vrnilo šeststo na delo. V rov so šli v spremstvu šerifov in oboroženih stražnikov.

SAMOMOR ROJAKA MATIJA PETERNEL-A

V Chisholm, Minn. se je obesil rojak Matija Peternel ter zapustil ženo in štiri nedorasle otroke. — Vzrok samomora so baje družinske razmere.

Po listu "The Duluth Herald" posnemamo:

Dne 26. decembra so se igrali otroci v bližini hiše štv. 311 W. Dirch Street, Chisholm, Minn., in našli v drvarnici obešenega Matt. Peternela. Obvestili so policijo, ki je dognala, da je bil Peternel že več ur mrtev.

Peternel se je obesil tako, da je vrgel vrv preko močnega trama pod stropom drvarnice, stopil na lesen zaboj ter vtaknil vrat v zanjko, nakar je z nogo zaboj izpodbil.

Zadnjič so ga videli živega na božični večer. Splošno prevladuje mnenje, da si je vzel življenje zastran družinskih razmer. Bil je član S. H. Z. ter društva št. 110 S. N. P. J.

Zapušča ženo in štiri otroke, katerih najstarejši je star deset let.

NOVA BOLEZEN V DVANAJSTIH DRŽAVAH.

Washington, D. C., 29. dec. — Boj med znanostjo in naravo, med življenjem in smrtjo, je prišel na dan na grafičen način na predvečer sestanka American Association for the advancement of Science in sicer potom obvestila, da je izbruhnila nova usodepolna bolezen, ki že divja v dvanajstih državah.

Nova bolezen, katero imenujejo turalaemia ali "zajčja mrzlica" je prva nalezljiva bolezen, ki se je lotila človeštva v zadnjih petdesetih letih.

Ta bolezen se je pojavila v Californiji, Utahu, Wyoming, Idaho, Nort Carolina, Tennessee, Montana, New Mexico in Virginiji. Tekom preteklih par mesecev se je razširila na zadnje tri države.

Zdravniki, ki skušajo dognati izvor in postanek bolezni, pravijo, da je nalezel vsak posamezni zdravnik mrzlico, da pa ni dosti smrtnih slučajev.

Dr. Francis, uslužbenec United States Public Health Service, je izjavil, da se dobi bolezen vsled zavživanja kuhanih kuncev ali vsled pikov komarjev ali inficiranih mrčesi.

MOKROTA ZA DIPLOMATE.

Boston, Mass., 29. decembra. — Parnik "Scythian", ki je prišel semkaj iz Evrope, je imel na krovu tovor opojnih pijač, namenjenih za poslaništva Francije, Anglije, Italije, Argentine, Belgije in Španske za Silvestrov večer. Dragoceno blago bo poslano v Washington.

Med tovorom je 14 zabojev šampanjca, šest zabojev Port-vina, 21 zabojev brinovca, 44 zabojev navadnega žganja, 23 zabojev različnih vin in še več drugih dobrot.

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogi. Cena s poštnino vred

40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., N. Y. C.

BENITO MUSSOLINI IN FAŠISTOVSKI UREDNIKI

Italijanski ministrski predsednik je pozval k sebi nad sto urednikov fašistovskih listov ter je imel dolgo pridigo, v kateri je pral svojo politiko.

Rim, Italija, 29. decembra. — Danes se je vršil tukaj sestanek fašistoveskih urednikov. Navzočih je bilo nad sto urednikov ter dosti senatorjev in poslancev.

Poglavitno besedo je imel seveda ministrski predsednik Benito Mussolini.

Izjavil je, da bo nova volilna volilna reforma omogočila fašistom nadaljno zmago in da je treba predlogo glede te reforme na vsak način sprejeti.

Fašistovska stranka bo imela priliko izvojevati odločno politično zmago, koje posledice bodo delekosežne.

— Vsi fašisti, — je izjavil — se bodo točno držali navodil svoje stranke. Doslej smo izvojevali še dve veliki zmagi. — 25. oktobra in 6. aprila — pohod proti Rimu in splošne volitve.

V govoru, katerega je zaključil z besedami "Živeli fašisti", se ni niti z besedo dotaknil Matteottijevega slučaja.

Rim, Italija, 29. decembra. — Bivši ministrski predsednik Salandra je odstopil kot predsednik finančne komisije v poslanski zbornici.

Za vzrok odstopa je navedel slabo zdravje.

MAJNERJI IMAJO NAJVEČ OTROK.

Washington, D. C., 29. dec. — Znano je, da imajo bogati najmanj otrok, revni pa največ in to velja ne le za Združene države, temveč za celi svet.

V Združenih državah imajo premogarji največ otrok in za njimi pridejo drugi industrijalni delavci ter oni, ki delajo z rokami na prostem. Za premogarji pridejo prvi na vrsto snažilci čevljev, a bankirji, kojih čevlje snažijo, imajo ravno polovico manj otrok.

Vse to je razvidno iz vladnih štatistik, ki so bile objavljene.

V drugih slojih, kot naprimer v farmarskem, so štele družine šest de sedem otrok.

NEMŠKI KANIBAL JE IZVRŠIL PETNAJST UMOROV.

Berlin, Nemčija, 29. decembra. — Domneva se, da je Karl Denke, šlezijski kmet, umoril ter zavžil najmanj petnajst ljudi, na svoji osamljeni farmi v bližini Muensterberga.

Policija je razkrila s tem nadaljni "Haarman" slučaj, a nobenega procesa ne bo, ker je izvršil Denke samomor na božični večer.

Kmet je imel navado zvabljati potujoče rokodelce in druge mlade ljudi v svojo hišo, kjer jih je pogostil ter nato umoril v namenu, da se preskrbi z mesom. Našli so posode, v katerih se je nahajalo vloženo človeško meso. Posoda je bila skrita v skednju Denkeja.

Na božični večer je napadel nekega mladega človeka z mečem, a slednjemu se je posrečilo ubežati.

Kot že poročano, se je Denke po aretaciji obesil v ječi.

PESNIK SPITTELER UMRL.

Bern, Švica, 29. decembra. — Danes je umrl tukaj v starosti 80. let pesnik Carl George Spitteler. Leta 1919 je dobil Noblovo nagrado za literaturo.

PREMOGARJEM SO ZVIŠALI ZASLUŽEK

Osem neodvisnih Connellsville premogarskih naprav je bilo prisiljenih povišati plače svojih neunijskih delavcev. — Nadaljni lastniki premogovnikov bodo prisiljeni slediti temu vzgledu. — Stavka 60,000 premogarjev odgodena. — Posebna konvencija bo preiskala razmere.

Pittsburgh, Pa., 29. decembra. — Enerižja, s katero so se unijski premogarji borili proti vsakemu gibanju, da se znižа plače, je konečno obrodila pozitvivne sadove.

Osnim največjim neodvisnim napravam v Connellsville okraju je postalo nemogoče vzdržati nizko mezdno lestvico iz leta 1917, in po posvetovanjih z uslužbenci je bilo sklenjeno, da se zopet uveljavi lestvico, ki je bila pravomočna dne 1. septembra, leta 1920.

Pričakovati je, da se bo s tem tudi izboljšalo stališče unijskih premogarjev v pittsburškem okraju in da bodo izboljšane v doglednem času tudi plače v neunijskih premogarskih poljih West Virginije.

Neodvisni lastniki premogovnikov v Connellsville okraju so skrčili plače svojih uslužbencev maja in junija meseca tekočega leta na lestvico, ki je bila v veljavi novembra meseca leta 1917. Skrčenje je znašalo trideset do tri in trideset odstotkov.

Prejšnja mezdna lestvica, znana kot Frick lestvica, je bila uveljavljena avgusta meseca leta 1922, da se prilagodi mezde v neunijskih rovih z onimi v unijskih ter prepreči vstop neunijskih delavcev v premogarsko unijo.

Sedaj uveljavljeno povišanje znači naslednje.

Plača za drivers in pit helpers je povečana od $5.0[illegible] na $7.55 na dan.

Premogarske družbe, ki so privolile v povišanje, so Orient Coal and Coke Co., Hecla Coal and Coke Co., Frick Coal & Coke Co. in druge naprave.

Zopetno uveljavljenje plač neunijskih premogarjev v tem okraju znači, da bo treba zvišati plače v vseh neunijskih premogovnikih, ker bi se drugače neunijski premogarji pridružili organizaciji.

Wilkesbarre, Pa., 29. decembra. — Komitej za pritožbe prvega distrikta United Mine Workers je sklenil preložiti na poznejši čas stavko 60,000 premogarjev.

Naprosil je krajevne unije ter okrajne uradnike, naj skličejo takoj posebno konvencijo, ki bo uvedla takoj preiskavo tukajšnih drazmer, ki so dovedle do izprtja 11,0000 premogarjev Pennsylvania Coal Co. in do izključitve teh delavcev iz premogarske unije.

Delegati so pokazali, da so pripravljeni sklicati svojo lastno konferenco, svojo lastno konvencijo, če bi se zavrnilo njih zahteve.

Neki član komiteja, George Molosk, je vzbudil senzacijo, ko je izjavil, da jih je distriktni predsednik sam najprvo pozval, naj proglase stavko.

Storil je to baje v treh slučajih ter zagotovil ljudem svojo pomoč.

David Fowler, neki organizator, je svaril navzoče pred vsakim stavkarskim gibanjem, ker bi to lahko škodovalo premogarjem v West Virginiji, kjer se vrši odločilni boj za premogarsko organizacijo.

Državna milica in težko oboroženi šerifi so bili poslani včeraj iz Scrantona v Throup, v kojega bližini se nahajajo rovi s stavkujočimi delavci. Ta oborožena sila ima seveda namen pomagati premogarskim baronom, ki si na vse mogoče načine prizadevajo zlomiti stavko več kot enajst tisoč premogarjev.

Dosedaj pa ni prišlo med stavkarji in zastopniki "postave" še do nikakih konfliktov.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $16.10 2000 Din. — $32.00 5000 Din. — $79.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir	$ 9.60	500 lir	$23.00
300 lir	$14.10	1000 lir	$45.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.
Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE $1.-

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687.

"GLAS NARODA"
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00
Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnji bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

INDUSTRIALNI MIR

Klasično primero neizmernih uspehov, katere si je priborilo organizirano delavstvo Združenih držav, nam nudi Indianapolis v državi Indiana.

V Indianapolisu so glavni stani cele vrste strokovnih organizacij.

Indianapoliška skupina predstavlja najmočnejšo skupino v American Federation of Labor, ker je več kot enkrat zmagala na konvencijah nad strojem, katerega je zgradil Gompers.

Z izvolitvijo prejšnjega zakladničarja in tajnika premogarske zveze, Greena, si je priborila indianapoliška skupina glavno in najbolj merodajno stališče v American Federation of Labor.

V tem mestu koncentriranega biznesa je organizirano delavstvo brez dvoma velika sila.

Tako vsaj se glasi v splošnem.

Kdor pa vrjame to, pozna slabo ameriško strokovno-delavsko gibanje.

Nekoč je bil čas, ko so imeli organizirani delavci v Indianapolisu tehtno besedo pri ureditvi delavskih odnošajev s podjetniki.

V političnem oziru pa so predstavljali vedno nepoznano in nevpoštevano količino.

Strokovno je bilo pred dvemi desetletji organiziranih devetdeset odstotkov delavcev. Niso bili le organizirani temveč tudi pripravljeni na boj in spustili so se več kot enkrat v bitko s podjetniki.

Sedaj pa so se razmere popolnoma izpremenile.

Predstavljajo namreč ravno nasprotno stran položaja kot je bil pred dvajsetimi leti. Takrat je bilo zaposlenih devetdeset odstotkov delavcev pod unijskimi pogoji, danes pa jih je komaj deset odstotkov v unijskih obratih.

Indianapolis je postal "open shop", v katerem lahko dobi dela vsak neorganizirani. Organizirano delavci so nezaželjeni v večini podjetij.

Zveza podjetnikov diktira delavske pogoje v Indianapolisu, kot v Minneapolisu, San Franciscu in drugih mestih, ki so priča izginule slave delavskega gibanja.

Indianapolis, glavni stan ameriškega strokovnega gibanja, prekaša celo zloglasna "open shop" mesta San Francisco in Minneapolis. Indianapolis ima postavo proti stavkarskim piketom, katero je uveljavila občinska uprava na zahtevo delodajalcev.

Kljub temu pa je rečeno, da vladajo v mestu "industrijalne prostosti in postave".

Industrijalna prostost in mir ne pomenjata nič drugega kot orodje za nadaljno zatiranje delavstva.

Višje sodišče v Indiani je odločilo, da je postava proti stavkarskim piketom pravomočna in da ne pomenja nikakega kršenja ustave Združenih držav, kot so trdili pravni zastopniki unij. Sodišče je odločilo, da ne more biti noben stavkarski piket miroljuben.

Stavkarski piketi nimajo baje nobenega drugega namena kot prestrašiti one, ki so pripravljeni delati, jih ustrahovati ter jim preprečiti povratek na delo.

Sodišče se je z eno besedo postavilo na stališče podjetnikov ter izjavilo, da je vzdržanje reda izključno le občinska zadeva.

Organizacije se sedaj lahko pritožijo pri najvišjem sodišču Združenih držav.

Ob istem času pa se morajo odpovedati svoji pravici do stavk.

Odločitve proti podjetnikom so bele vrane med odločitvami najvišjega sodišča.

Ostalo bo tako, kot je bilo dosedaj, dokler se delavci ne dvignejo ter uveljavijo svojih pravic, do katerih so upravičeni po vseh božjih in človeških postavah.

Glavobol je Zginil.

Čitajte kaj piše G. G. Mann, Wooster, O.: — "Veliko bolje se počutim odkar jemljem Nuga-Tone. Glava me ni več bolela nad šest tednov. Predno pa sem jemal Nuga-Tone me je bolela redno vsak dan. Zdravnik je rekel, da imam glavobol radi slabih živcev.

Naši čitatelji se bodo čudili, kako hitro Nuga-Tone pomaga v takih slučajih. Ista poveča moč in krepkost, čisti živce, kri in telo, daje oživljajoč spanec, stimulira jetra in uravna na prijeten način želodec in čreveje. Nuga-Tone je jamčena, da vas zadovolji ali pa denar nazaj. Jamstvo na steklenici. Nuga-Tone priporočajo, jamčijo in prodajajo vsi lekarnarji, ali pa pošljite $1.00 naravnost na National Laboratory, 1016 S. Wabash Ave., Chicago, Ill. —Adv't.

BOLJŠEVIKI BODO PREVZELI WRANGLOVO BRODOVJE.

Tunis, Severna Amerika, 28. decembra. — Admiral Krilloff, načelnik posebnega sovjetskega odposlanstva, je dospel s francoskim mornariškim poročnikom Arzurom v Bizerto. Tam bo prevzel brodovje, s katerim je protiboljševiški poveljnik general Wrangel, pobegnil iz Črnega morja. Sovjetska Rusija bo prevzela ladje kakor hitro bodo popravljene.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

DAVKI, KI JIH STRIC SAM IZTIRJA.

Človek si navadno pod "federalnim davkom" predstavlja "dohodninski davek" in misli, da je eno in drugo ista stvar. To pa ni res, kajti "income tax" je le eden izmed raznih federalnih davkov. To napačno tolmačenje zlasti med novodošleci v Ameriki se pa daje razlagati iz dejstva, da priseljenci, ki so v pretežni večini mezdniki ali mali trgovci, so razun dohodarine le malo direktno prizadeti po federalnih davkih.

Treba prelistati federalni davčni zakon, takozvani Revenue Act od leta 1924, pa se bo našlo, da poleg dohodarine je še kakih sedem ali osem vrst davkov, ki so velike važnosti za vlado Združenih držav. Tako imamo, poleg dohodarine, davek na zapuščine, na korporacije, na darove, smodke in cigarete razne užitnine, kolkovine in končno celo vrsto takozvanih poklicnih pristojbin.

Federalni dohodninski davek (income tax) je brezdvomno davek, ki ga vsi sloji prebivalstva najbolj, obsežno občutijo. Deli se v dve vrsti: dohodarino za posameznike in za korporacije. V obeh slučajih se davčni znesek izračuna na podagi čistega dohodka (net income), t. j. surovega dohodka po odbitku raznih rednih in potrebnih stroškov. Tudi individualni dohodninski davek obstoja iz dveh delov; eden je osnovni davek, takozvani "normal tax", in drugi je dodatni davek ali "surtax". Poslednji se nalaga na dohodke le tedaj, kadar ti presegajo gotovo svoto, na pr. $10.000 na leto.

Normalni davek treba plačati na čisti dohodek, v kolikor presega svoto, oproščeno od davka. Vsak davkoplačevalec ima pravico do teh "kreditov", kakor imenujejo svote, za katere ni treba plačati davka. Tako mora samec plačati davek le na toliko, kar je zaslužil čez $1000 na leto, in poročena oseba, živeča s svojo družino, kar je zaslužila čez $2.500. Poleg tega ima vsak davkoplačevalec pravico odbiti še nadaljnih $400 za vsakega otroka pod 18. letom ali onesposobljeno osebo, ki je odvisna od njegovega vzdrževanja. Kar je glavno je to, da so te odvisne osebe zares prejemale od davkoplačevalca glavni del tega, kar je potrebno za njihovo vzdrževanje.

Čim se ti krediti odbijejo od čistega dohodka, ostane — ako sploh kaj ostane — znesek, na katerega treba plačati davek. Od tega obdačljivega zneska (taxable amount) treba plačati gotov odstotek kot davek. Davčni odstotek znaša 2 odstotka na prvih $4000, 4 odstotke na nadaljnih $4000 in 5 odstotkov na zneske čez $8000. Toliko znaša dohodninski davek za letos, ki ga bo treba plačati do prihodnjega 15. marca.

"Surtax" pa je dodaten davek, ki se nalaga po gotovi postopni lestvici na vse dohodke čez 10 tisoč dolarjev na leto. Ta dodatni davek znaša 1 odst. na dohodke med $10,000 in $14.000, 2 odst. med $14.000 in $16.000, itd. Na dohodke čez $500.000 znaša surtax 40 odstotkov.

Kadar kdo umre (Amerikanec ali inozemec, tukaj stanujoč ali ne) in zapusti komu drugemu lastnino, nahajajočo se v tej deželi, tedaj vlada Združenih držav iztirja **davek na dedščino, takozvani "Estate Tax"**. Ta davek znaša gotov odstotek čiste vrednosti zapuščine. Čim večja je vrednost zapuščine, tem višji je odstotek. Ta znaša 1 odst. na vse zneske, ki ne presegajo $50,000, 2 odst. do 100 tisoč dolarjev, itd. Največji odstotek je 40 odst.; ako zapuščina znaša deset milijonov ali več.

Drug davek, ki je bistveno sličen zapuščinskemu davku in ima tudi isti davčni odstotek, je davek na darila (gift tax). Ta davek se nalaga, ako se lastnina prenese na drugega potom daritve. Neki minimum pa je davka prost.

Neki federalni davek, ki je povzročil precej zmešnjave, zlasti vsled precejšnje nejasnosti zakonskega besedila, je **pristojbina na vstopnine in prispevke (tax on admissions and dues)**. Zakon znaša čez 50 centov, treba plačati takso od 1 centa za vsakih 10 centov. Kaj je pravzaprav "zabavišče" (place of amusement), ni še vedno prav jasno, vzlic natančnim navodilom davčnega urada. Davek na vstopnine treba plačati med drugim za gledališča, kinematografe, cirkuse in druga enaka zabišča, ki jih lastnik upravlja za svoj dobiček.

Oproščene od davka so vstopnine, katerih čisti dobiček je namenjen izključno v korist verskim, prosvetnim ali dobrodelnim zavodom in organizacijam, ki služijo altruistični svrhi. Naša društva plačujejo dostikrat davek na vstopnine, dasi je čisti dobiček namenjen za kako dobrodelno svrho. Mnogi ne vedo, da so v takem slučaju oproščeni od tega davka. Ali najprej je treba zagotoviti si oprostitev od davka, in to pred zabavo. Najbližji davčni urad (internal revenue collector) bo dal vsakemu navodila, kaj je storiti v takem slučaju, da ne bo treba plačati tega davka.

Užitnine (exice taxes) so večinoma davek, ki ga iztirja država ali občina. Ali tudi federalna vlada nalaga nekatere užitnine. Med obdačenimi podjetji naj omenjamo tovarnarje in uvoznike tobačnih produktov, avtomobile in motorna kolesa, fotografične aparate in pritikline, strelno orožje, narkotične snovi, kipe in slike (razun ako jih proda umetnik sam), dragulje in enake reči. Pristojbina je različna (od 2 odst. za avtomobilske pritikline, do 10 odst. za strelno orožje).

Dodatno k tem bolj direktnim užitninam se iztirjajo nekateri neposredni, posebni davki od vseh korporacij, ki poslujejo v tej deželi. Davek znaša $1 za vsakih $1000 delniške glavnice, odbivši neki oproščeni minimum.

Tipičen federalni davek, ki je jako star, je **kolkovina (stamp tax)**, ki se nalaga na zadolžnice (bonds), delnice, pogodbe glede prenosa lastnine (deed), vozne listke (na pr. na parobrodne vozne listke za Evropo), zavarovalne police, igralne karte in na razne dokumente.

Pregled federalnih davkov ne bi bil popolen, ako ne rečemo par besed o takozvanih **poklicnih ali pravzaprav obrtnih pristojbinah (occupational taxes)**. Take pristojbine iztirja večinoma država ali občina oziroma county, ali nekaj malo jih nalaga tudi federalna vlada. Izmed teh federalnih davkov naj omenimo obrtno pristojbino, ki jo morajo plačati nekateri mešetarji (brokers) — namreč borzni sensali, zastavljalnice, brodni mešetarji in carinski sensali, lastniki kegljišč, biljardnic, strelšč, jahalnic, najemalci vozov, pivovarnarjih, destilatorji in trgovci alkoholnih pijač. Davek je letna pristojbina, ki znaša od kegljišč do $1000 za trgovce alkoholnih pijač.

Kašelj

oslabuje sistem in je vedno neprijeten. Tukaj pride na pomoč

Severa's Cough Balsam.

Teši razdraženje, odpravi pičlost sluzov, olajša kašelj in može preprečiti dosti resnih bolezni.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte vašega lekarnarja.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Peter Zgaga

Začetkom februarja bodo v Jugoslaviji splošne volitve.

Vsaka stranka bo volila svoje kandidate, za poglavarja bo pa Pašič izvoljen.

Kajti tako je bilo in bo.

Jugoslavije si nihče ne more predstavljati brez Pašiča kot si ni mogel nihče predstavljati kajzerja brez navitih muštac.

★

Nestrpno čakam listov iz starega kraja in v njih podrobnosti o aretaciji hrvatskega rabukarja Radiča.

Če je Jugoslavija res prosta in svobodna država, ni prav, da je dal Pašič Radiča aretirati.

Kljub temu so pa Jugoslovani dosti bolj kulturni kot so naši sosedje Italijani in njihov capo Mussolini.

Pašič je toliko gentlemanski, da da svojega političnega nasprotnika zapreti.

Musolini ga pa da umoriti.

Matteotijev slučaj nam je to dokazal.

★

Nekateri ljudje najrajši poslušajo bučanje morja, grome in treske, šum viharja in divjanje zemeljskih elementov.

So pa tudi drugačni ljudje, ki najrajši poslušajo slavčevo petje, šelest drevja v tihi spomladanski noči ter komaj slišen vetriček, ki narahlo pripogiblje glavice cvetlicam.

So pa tudi drugi ljudje, ki najrajši poslušajo tiho ljubavno pesem, zvoke flavte in stok vijoline

So pa tudi drugi ljudje, ki najrajši poslušajo tiho molčanje svoje žene.

In teh je menda največ na svetu.

★

Iz Mehike poročajo, da se je poročil tam neki 105 let stari moški z 80-letno žensko.

Najbolj čudno pri tem je, da more človek v Mehiki doživeti lepo starost 105 let.

★

Mlado dekle je tožilo fanta, ki jo je zapeljal, za odškodnino.

Fant je zatrjeval, da je brez besede postala njegova.

— Zakaj mu pa niste kaj rekli? — jo je vprašal sodnik.

— O takih rečeh vendar ne bom govorila ž njim, ker sem ga tedaj še le prvič videla.

★

Bivši socijalist Herriot pravi, da bo zatrl v Franciji svobodo tiska.

Herriot je mož takega kova kot so večinoma vsi njegovi tovariši.

Če si pridobe premoženje, postanejo kapitalisti. Če se povzpno do moči, postanejo tirani.

Če postanejo priseljeniški odposlanci, pa molče kot grob.

★

Italijanskemu ministr. predsedniku Mussoliniju očitajo tiranstvo, podkupovanje, umor in vse druge nečedne lastnosti, ki jih je zmožen neznačajnež.

Na vse te napade je odgovoril z vzklikom: Živeli fašisti!

Če je ta odgovor pravilen ali ne, naj razsodijo čitatelji.

Glede tega odgovora je Mussolini precej sličen čikaškemu Koverti.

Koverta je namreč na vse, kar so mu očitali, odgovoril z besedami: Sveta vera ne bo propadla.

★

Španski pisatelj Blasco Ibanez je pozval na dvoboj španskega kralja.

Španski kralj je izjavil, da je pripravljen dvobojevati se, toda ne drugod kot na španski zemlji.

Blasco Ibanez je pa odvrnil, da se bo bil ž njim kjerkoli hoče, samo na španski zemlji ne.

Ker še ni iznajden samokres, ki bi streljal iz Madrida v Pariz, in iz Pariza v Madrid, se ni treba niti Ibanezu, niti kralju zaenkrat še ničesar bati.

★

Ali že imate Slovensko-Ameriški Koledar za prihodnje leto?

Če ga nimate ga takoj naročite.

V zalogi ga je le še par sto iztisov.

Kdor ga ne bo hitro naročil, bo brez njega prihodnje leto.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg, 600 Grant Street at Sixth Ave, Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZBASNIK, 4905 Butler St., Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

To in ono

Dioniz in Marzijas.

Častniku Marziju se je sanjalo, da je odrezal Dionizu glavo. Pripovedoval je o sanjah svojim prijateljem, ti pa Dionizu, nakar ga je dal ta obglaviti, rekoč: 'Če bi podnevi ne bil mislil na to, bi se mu ponoči ne bilo sanjalo.''

Nevarni občudovalci.

Znameniti angleški potovalec R. Buton se je mudil dolgo časa tudi v Afganistanu, preoblečen kot mohamedanski fakir. Zelo se je znal ljudem priljubiti, povsod so ga imeli radi in so ga spoštovali kot kako višje bitje. V neki vasi vpraša šejka: "Kaj pravijo ljudje o meni?"

— "Pravijo, da si svet mož in tako zelo Te častijo, da ne pustijo nikamor drugam; večkrat se tudi posvetujemo, ali ne bi kazalo umoriti Te, kajti na grob tako svetega meniha kot si ti bi romali ljudje od vseh strani in mi bi postali bogati."

Buxton je svojo svetost takoj prihodnjo noč nesel drugam.

Starost grofa Gramonta.

Grof Filibert Gramont (1621—1707) je bil eden najduhovitejših mož na dvoru Ludovika XIV. Imel je slabost, da je rad prikrival leta, tudi v pozni starosti še. Ko so nekoč kosili pri kralju in je bil navzoč tudi nadškof iz Senlisa, vpraša kralj škofa: "Ali veste, koliko je Gramont star?" — 'Veličanstvo, jaz imam 84 let; Gramont jih mora imeti približno toliko, ker sva skupaj študirala." Kralj se smeje: "Sedaj Vas pa imamo, tej priči ne morete oporekati." — "Prav lahko," pravi grof, "priča ni prava, kajti niti jaz niti škof nisva nikoli nič študirala."

Luč in olje.

Perikles in modrijan Anaksagoras sta bila jako dobra prijatelja. Anaksagoras je bil tudi učitelj Periklejev. Ker se pa veliki atenski državnik vsled preobilih poslov ni mogel vedno zanimati za modrijana, se je ta hotel usmrtiti. Perikles zve o tem, hiti k nekdanjemu učitelju in ga roti, naj se ohrani njemu in atenski državi. Odgovor je bil: "Če hočeš luč, moraš prilivati olja."

Odgovor učenca.

Napoleon je bil na vojaški šoli v Brienne. Neki učitelj ga je neprestano zbadal in mu dajal različne neprimerne priimke. Napoleon je bil razžaljen in je odgovarjal v zelo ostrem tonu: "Kdo pa ste, da si drznete tako odgovarjati?" ge praša učitelj. "Človek, gospod učitelj, je bil ponosni odgovor.

VABILO.

Društvo sv. Jožefa, št. 53 J. S. K. J. v Little Falls, N. Y. priredi plesno veselico na Silvestrov večer dne 31. decembra. Uljudno vabimo vse Slovence in Slovenke, da se izvolite udeležiti te prireditve. Na omenjeni večer bode izžreban tudi krasen dobitek v vrednosti $10.00. Pri vstopu v dvorano dobi vsak prišlec brezplačno eno srečko. Žrebanje se bo vršilo točno ob 2. uri popolnoči. Srečna številka bo veljavna le, če bo dotični(a) navzoč(a) do časa žrebanja; v slučaju, da dotičnika ni navzočega, se žrebanje vrši ponovno toliko toliko časa, da dobi dobitek kari med navzočimi. Toraj ne zamudite te prilike in pridite vsi.

Začetek veselice ob 7. uri zvečer.

Za mnogoštevilni poset se priporoča **Odbor.**

Novo leto—nov začetek.

Mnogo dobrih načrtov lahko izvedete v novem letu, posebno pa tega, da pričnete redno vlagati Vaše prihranke. Vložite Vaš denar pri nas na

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

kjer bo sigurno naložen in Vam prinašal

4%

obresti na leto.

Vloge, katere bomo prejeli do **10. januarja** obrestovale se bodo že s **1. januarjem.**

DENARNE POŠILJATVE

v staro domovino izvršujemo točno, brzo in po zmernih cenah.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street — New York, N. Y.

A. P. Čehov:

Agafja.

Ko se prebival v S—kem okraju, sem pogostoma obiskaval vrtnarja Savo Stukača ali kakor so ga na kratko poklicali: Savko. V njegovih nasadih sem imal priložnost loviti ribe, tam sem našel zaželjen mir, pa tudi pogovor s Savko in tihe poletne noči so bile tam zelo prijetne.

Savko je bil mladenič, star kakih petindvajset let, krepko vzrasel, zal in zdrav kakor bukva. Bil je pameten in omikan, vodko je pil le poredkoma, kot delavec pa ni bil bogvekaj vreden. Živel je v lastni koči z materjo, oral ni, sejal ni, tudi nobene obrti se ni izučil. Živel je kakor ptički pod nebom in zjutraj ni nikdar vedel, kaj bo imel za kosilo. Ne morem reči da ni imel srca za lastno mater, ampak za delo ni imel veselja in tudi ni priznaval, da je koristno.

Najbolj je ljubil mir. Cele ure vam je sedel negibno in neprestano gledal v isto točko. Seveda je bil radi tega gol kakor sokol in živel je slabše od beračа. Sčasoma se mu je nabralo precej dolgov in mojega ljubega Savko so postavili kot paznika v občinski vrt.

Nekega majskega večera sem bil pri Savki na vrtu. Kakor se spominjam, sem ležal takrat tik poleg koče, ki je bila krita s slamo; poleg mene je bil pes, po imenu Kutjka, malo dalje Savka. Naše udice so bile z vabo vred že davno na svojem mestu v reki in tako nama ni preostajalo drugega, nego udati se lenuharjenju, ki ga je večno počivajoči in v lenobi nepoboljšljivi Savka tako zelo ljubil.

— Kako to, da slavci sedaj ne pojo? sem vprašal Savko. On me je pogledal, potegnil iz žepa piščalko in zapiskal. V odgovor se mu je takoj z nasprotnega brega oglasil kosec.

— Tu imate Slavca — se je zasmejal Savka.

— Ta ptič mi ugaja — sem dejal. Ali veš, da v dobi preseljevanja ptičev kosec ne leta, ampak teka po zemlji? Samo morje in reke preleti, vse drugo pa preteče peš.

Vedel sem, da Savka rad posluša, zato sem mu povedal vse, kar sem vedel o pticah selivkah. Savka se ni niti zganil in je ves žarel od zadovoljstva.

— Kateri kraji pa so jim ljubši, naši ali oni tam? — je vprašal Savka.

— Naši, seveda. Saj se pri nas izležejo in odgoje mladiče; odlete pa le zato, ker bi tu zmrznili.

— To je pa res lepo — je vzdihnil Savka. — Kakorkoli govorite, je vse tako lepo. Vsaka reč ima svoj zmisel. Verjemite mi, gospod, če bi bil vedel, da pridete vi, pa si ne bi bil povabil ženske sem. Prosila me je, če bi smela priti sedaj.

— Nič ne de, saj lahko ležem v gozd, — sem dejal.

— Kajpak! Saj ne bo umrla, če pride jutri.

— Ali pričakuješ Darjo?

— Na, imam zopet drugo. Agafja Strelčiha me je prosila.

Osupnil sem nad to novico. Agafja je bila mlada, devetnajst, ali dvajsetletna žena, ki se je bila pred letom dni poročila z železniškim kretnikom, mladim in poštenim lovekom.

— Tele komedije z ženskami bodo slabo končale za te! —

— Eh, pa kaj! Kolikrat sem jim že rekel, tem babnicam, pa nočejo nič slišati, — je rekel Savka. — Vidim, gospod, da vam preseda ta reč. Pojdiva večerjat! in ne da bi počakal na moj odgovor, je Savka zlezel v kočo, poiskal vodko in kozarec, kuhana jajca, presno maslo in še nekaj.

Kruh je bil trd, maslo kakor guma, dišalo nama je pa le.

— Odkod vzameš vse to? — sem ga vprašal in pokazal na kozarec.

— Ženske jim prinašajo.

— In zakaj ti nosijo?

— Iz sočutja. —

Pa ne le jestvine, tudi Savkova obleka je kazala sledove ženskega sočutja. Opazil sem pri njem nov pas in volhlodje volne, krog vratu pa je nosil križec na svilenem traku.

Poznal sem slabost lepega spola napram Savki, vedel sem tudi, da on nerad govori o tem in zato ga nisem spraševal. Pa tudi nisem več utegnil. Kutjka je nestrpno zarenčala. V temi je bilo slišati drobne ženske korake. Takoj sem jo spoznal, bila je Agafja Strelčiha. Plaho je stopila k nama in globoko zadihala. Lovila je sapo, ne toliko od hoje kot od strahu in po neprijetni ponočni poti.

Ko je poleg koče opazila mesto enega kar dva, se je umaknila vsa prestrašena.

— Ah, ti si — je dejal Savka ter vgriznil v kruh z maslom.

— Da, da, jaz — je zajecljala Agafja ter spustila sveženj na tla. — Moj mož vas pozdravlja in vam pošilja to-le malenkost. —

— No, kaj bi lagala in se izgovarjala na Jakoba — se je zasmejal Savka. — Saj gospod ve, pokaj si prišla. Sedi da te pogostimo. Veš, sem že mislil, da te ne bo. Ali boš pila malo vodke? Ti bo bolj toplo pri srcu.

— Nekaj je primesla—, je nadaljeval Savka in razvezoval sveženj — ženska ne more, da ne bi kaj prinesla. Piroge, krumpir . . . Dobro se jim godi. V vsi vasi imajo samo pri njih krompir od pretekle zime!

Zdelo se mi je, da Agafja ves ta čas ni pustila oči od Savke. Zato sem hotel oditi, da ju ne bi motil. V tem hipu pa je pričel peti slavček v gaju.

— Ta je včerašnji — je dejal Savka. In že je stekel v gozd, odkoder je prihajalo slavčevo petje.

— Počakaj, kaj misliš, da ga boš kar tako ujel? sem kričal za njim. Toda on je naglo izginil v temi.

Ostal sem sam z Agašo, ki so se ji jele svetiti oči od vodke.

— Kako se imaš? sem jo vprašal po daljšem premoru.

— Hvala Bogu, dobro — saj ne boste nikomur povedali! je dodala šepetaje.

— Seveda ne — sem jo tolažil, — ali se ne bojiš da zve o tem Jakob?

— Saj ne zve.

— No, in če le?

— Ne, preje bom doma kot on — Sedaj je na progi in predno pripelje poštni vlak, ki ga slišim od tod, bom že zopet doma.

Agafja je gledala v ono stran, kamor je bil odšel Savka. Bila je nestrpna, Savke pa še ni bilo od nikoder.

— No, kje pa je tako dolgo, — je vzkliknila, — tako počne, kakor bi imel vlak priti šele jutri. Oditi bom morala.

Reva se ni zmotila. V četrt ure je bil vlak tu. — Kam ga je le neslo? Verjemite mi, gospod, kar šla bom. — Še eno minuto ga počakam, je vzdihnila in sedla.

Končno se je iz teme prikazal Savka.

— Pomislite, če ni to sreča, se je zasmejal veselo. Splazil sem se k grmu, iztegnil roko in — imam ga. — In da bi rešil situacijo, se je robato okrenil k Agafji ter jo objel krog pasu. Pri vsej svoji dobrosrčnosti je Savka preziral žene.

Gledal je nanje odzgoraj in jih je zasmehoval radi njihove ljubezni do njega. Bog ve, morda sta bila ravno to omalovaževanje in zasmehovanje vzrok, da so ga selske Dulcineje imale tako rade. Bil je lep, vitek, iz oči mu je odsevala dobrota, toda s temi zunanjimi lastnostmi si ni mogoče razložiti njihove ljubezni. Morda se jim je tudi smilil nesrečnik, ki so ga bili izgnali iz lastne koče v tuje nasade.

— Tako, sedaj pa povej gospodu, pokaj si prišla — je nadaljeval Savko, — ti poročena žena, ha, ha! — No hajdi, napijmo se še vodke!

Vstal sem in odšel doli v nasade. Kmalu sem zaslišal srečni smeh Agafje. Kaj pa vlak, sem se spomnil, ta je pač že davno tu.

Vrnil sem se, da bi ji to povedal. Agafja je ležala, vsa opojena od vodke, nočnega vonja in Savkine ljubezni, poleg njega na zemlji in je krčevito stiskala obraz k njegovim kolenom. Mojega prihoda ni niti opazila.

— Agaša, čas je že, vlak je že davno tu — sem dejal.

— Seveda je čas, kaj se še steguješ, nesramnica! — je dostavil Savka.

Agafja se je vzravnala, me pogledala in se je zopet stisnila k njemu. Videl sem, da trpi. Za hip se je hotela dvigniti, pa jo je zopet neka nevidna sila treščila Savki v naročje.

— Njegova naj bom — je vzkliknila nepremišljeno.

Odšel sem zopet k reki pogledat, če se je kaj ujelo. Poiskal sem si na bregu prikladno mesto in sedel tam kakor v naslanjač: počival sem dolgo, obujal spomine in gledal v zvezde.

— Agafja! — sem zaslišal glas iz vasi. Najbrže se je vrnil mož in je vznemirjen iskal svojo ženo. Iz vrta pa je izvenel smeh žene, ki se je spozabila in je pijana kratke sreče iskala tolažbe za kazen, ki jo je čakala prihodnji dan. Zaspal sem. Ko sem se zjutraj prebudil, je sedel Savka poleg mene.

— Ali je Agaša že odšla? — je bilo moje prvo vprašanje.

— Tja poglejte — je pokazal Savka k brodu.

Zagledel sem Agafjo, ki je z dvignjenim krilom, vsa razmršena, z ruto postrani, brodila čez reko. Noge so se ji opotekale . . .

— Dobro ve, kaj jo čaka, je rekel Savka strupeno. — Škodo bi delale te ženske, pri tem so pa bojazljive kot zajci. Zdaj bo dobila, kar ji gre, jaz bom imel pa še z oblastjo opraviti zavoljo teh žensk. —

Agafja je prebrodila reko ter šla preko polja proti vasi. Spočetka je stopala hrabro, potem pa jo je jel mučiti strah. Ustavila se je in se je sramežljivo ozrla.

— Nič ji kaj ne diši — se je zasmejal Savka — mož jo čaka že vso uro, ali ga vidite?

Pri cesti je res stal Jakob in gledal vračajočo se ženo. Kaj si je pač mislil pri tem? Kakšne besede ji je pripravljal za sprejem? Agafja se je zopet ozrla, kakor bi pričakovala najine pomoči; nato je stopala zopet dalje.

Še nikoli nisem videl niti pri pijancu, niti pri treznem človeku take hoje. Opotekala se je, kakor bi to težil pogled moža. Ko je napravila približno sto korakov, se je še enkrat ozrla in je sedla.

— Vsaj za grm se skrij — sem rekel Savki, njen mož te bo zagledal.

— On že dobro ve, od koga Agafja prihaja. Ponoči ženske ne hodijo k vrtnarju po zelje. To vedo vsi. —

Ozrl sem se na Agafjo. Njeno lice je bilo bledo in žalostno, kakor ga vidimo pri ljudeh, ki trpe težke muke.

— Kar mačko veseli — miško žalosti — je vzdihnil Savka.

Agafja je medtem vstala, dvignila glavo in smelim korakom šla svojemu možu vstric. Očividno se je ohrabrila, zbrala vse svoje moči in nastopila svojo pot.

Karol XII. pri Luetzenu.

Zasledujoč Avgusta Močnega pride Karol na Saško (1706). Peljali so ga na bojišče pri Luetzenu, kjer je bil padel njegov veliki prednik Gustav Adolf. Rekel je: "Prizadeval sem si živeti kakor moj nepozabni prednik; Bog mi bo morebiti kdaj podeliti tudi tako slavno smrt." Ni slutil, da se mu bo ta želja tako natančno izpolnila.

Razlika med samcem in samico.

Neki lovec se je pritoževal, da vedno ustreli zajko ter pristavil: "Rad bi poznal sredstvo, kako je ločiti v begu zajca od samice." — Nič lažjega kot to," odgovori šaljivec. Ako je pritekel, je zajec, ako pa je pritekla, je samica."

Agezilaj in Lizander.

Špartanskemu kralju Agezilaju je bil poveljnik Lizander zaradi njegove častihlepnosti, krutosti in pholosti zelo zopern. Hotel ga je ponižati, odklonil mu je vsako pro injo in ga slednjič določil za delivca mesa. Lizander mu pravi: 'Dobro znate po krivičnem poniževati svoje prijatelje;" Agezilaj mu odvrne: "Da, one gotovo, ki hočejo biti več kot mi; onim pa, ki nas podpirajo, bomo izkazali druge časti."

Izpred ljubljanske porote,

Obtožena sta 30-letni kleparski mojster na Vrhniki Tomaž Šušteršič in 25-letni zidarski pomočnik Matevž Kenk iz Rovt. Obtožnica jima očita sledečo goljufijo: Dne 28. septembra t. l. sta prinsla posestnikovemu sinu Francetu Petrovčiču v Hotederšico 2 kozarca, v velikosti kozarcev za vkuhano sadje, napolnjena z neko ničvredno zmesjo. Steklenici sta bili zamašeni in zapečateni. Obtoženca sta izjavila, da je v njih drag kokain, ki ga hočete iztihotapiti v Italijo. Pod obljubo visoke nagrade in soudeležbe pri dobičku sta znala Petrovčiča pridobiti, da sodeluje pri tihotapstvu kokaina. Ker pa sta obtoženca rekla, da bo Petrovčič le tedaj deležen dobička pri prodaji kokaina, če tudi on z denarjem prispeva k nakupu češ. da sta za obe steklenici kokaina morala plačati 132.000 K. Res je Petrovčič izročil obtožencema 11 tisoč Din. kot svoj del k nakupnini. Ker se je Šušteršič izdajal za bogataša in sta bila oba lepo oblečena, je mislil Petrovčič, da ima opraviti z dvema premožnima tihotapcema. Obtoženca sta Petrovčiču po izročitvi denarja pustila dotični dve steklenici z ničvredno zmesjo. Da bi Petrovčič njuni sleparijі ne prišel tako hitro na sled, sta mu strogo naročila, da ne sme steklenici odmašiti ali pa pečate pokvariti. Obenem so se vsi trije dogovorili, da bo Petrovčič steklenico z namišljenim kokainom spravil čez državno mejo v Italijo in da bo jih tam skril, na kar bodo obtoženca in Petrovčič šli v Italijo, da prodajo skupno dotični kokain nekemu Šušteršičevemu znancu, ki bo o njihovem prihodu pravočasno obveščen. Petrovčič je takoj drugi dan, dne 29. septembra t. l. izvršil sprejeti nalog in skril steklenici pod neko skalo na italijanskih tleh. Čez nekaj dni nato so odšli obtoženca in Petrovčič v Italijo, da prodajo kokain, kakor so se bili že poprej zmenili. Šušteršič je kazal po gozdnih strampotih pot v smeri proti Novemu svetu in je šel kot predstraža kakih 20 korakov naprej. Ko so prišli globoko v gozd, je Šušteršič pod lažnjivo pretvezo, da prihajajo italijanski carinniki, zbežal. Tudi Kenk, ki je nosil steklenici, z ničvredno moko, je pobegnil in med begom steklenica nekam skril. Ko so se pozneje vsi trije zopet sestali v dotičnem gozdu, je Kenk izjavil, da je na begu vrgel steklenici s kokainom proč. Vkljub natančnemu iskanju pa se steklenici niste mogli več najti, ker ju je Kenk skrbno skril, da bi Petrovčič ne mogel priti na sled zvito napeljanemu načrtu goljufije. Na povratku iz Italije v Jugoslavijo je Petrovčič oba obtoženca hudo prijel, ker je sumil, da sta ga osleparila. Končno sta obtoženca Petrovčiču tudi priznala, da sta ga hotela le "potegniti", toda 10,000 Din., ki sta jih prejela od Petrovčiča in medse razdelila, pa nista hotela več vrniti.

Obtoženca priznata storjeno sleparijo v polnem obsegu. Medsebojno sta se oba sleparja spoznala kot tihotapca z manufakturnim blagom. Županstvi na Vrhniki in v Rovtah poročata, da sta obtoženca na slabem glasu, delomdžna in znana tihotapca.

Obtoženi Šušteršič, ki je sprožil celo sleparijo, se liki Adam sklicu na neznano žensko, s katero sta skupno tihotapila, da ga je k temu zapeljala in mu tudi izročila navidezni kokain.

Osleparjeni Fr. Petrovčič napravi vtis dobrodušnega in skrajno naivnega mladeniča. Vsekakor pa se je tudi moral baviti tihotapstvom, ker je bil znan z obtožencema in ker se je zanimal za kokain.

Iz prečitanih pismenih izpoved se je izvedelo, da je obtoženi Šušteršič v Hotederšici prigovarjal tudi Jakoba Petkovška, naj se udelei kupčije s kokainom, pri čemur se bo imenitno zaslužilo; Petkovšek pa je bil previdnejši in mu ni nasedel. Pač pa je baje sleparjema onostran meje nasedlo par žrtev. Šušteršič je bil že dvakrat kaznovan zaradi soudeležbe na tatvinah.

Porotniki so vprašanje glede hudodelseva goljufije (§ 197, 200 in 203 k. z.) za oba obtoženca soglasno potrdili, nakar je senat prisodil Šušteršiču 2 in pol, Kenku pa 1 leto težke ječe in povrnitev škode. Značilno za oškodovančevo dobrodušnost je, da je sam prosil, naj oba sleparja milo sodijo.

Borba proti beli kugi.

V Evropi in Ameriki gredo zadnja leta oblastva odločno v boj proti tuberkulozi, tej nevarni bolezni širokih ljudskih plasti. Uspehi boja se že kažejo.

Mednarodna konferenca za pobijanje tuberkuloze, ki je letos zborovala v Lausanni, je pokazala velik napredek v svojem humanitarnem stremljenju.

Iz podatkov, ki jih je objavila ta konferenca, je posneti, da je zadnjih 20 let jetika precej nazadovala. Na Angleškem je padel odstotek umrljivosti za to bolezen od leta 1901. do 1921. za 46 odstotkov, v Zedinjenih Državah pa za 32 odstotkov. V Lyonu je umrlo v tem razdoblju za jetiko polovico manj ljudi. Ko pa so začeli obolele otroke iz mest pošiljati na zdravi zrak na deželo, je od 2500 bolnih otrokov umrlo le sedem.

Konferenca za pobijanje jetike je ugotovila, da je najuspešnejše orožje zoper tuberkulozo ustanovitev posebnih oddelkov za jetične v bolnicah, nadalje da se pokliče zdravnik v vsakem primeru obolelosti, potem lekarne za revne sloje, kjer prejemajo brezplačna zdravila, predvsem pa, da se pošiljajo bolniki in zlasti otroci iz mest na deželo.

Upati je, da se, ako se v tem pravcu nadaljuje započeti boj zoper to splošno ljudsko bolezen, vedno bolj zmanjša odstotek umrljivosti, ki je dandanes kljub razveseljivemu nazadovanju tuberkuloze še vedno ogromen. Dognalo se je namreč, da umre na vsem svetu še vedno polovica ljudi za jetiko.

Nova ruska gledišča.

V zadnjem času sta nastali v Rusiji dve novi gledališki podjetji. Prvo se imenuje "Leningrajsko eksperimentalno državno gledališče" in ima na repertoarju samo en komad, ki nosi naslov "Ruska narodna svatba". Predstava traja dva večera in prikazuje razne svatbene običaje na podlagi etnografskega gradiva iz severnoruskih gubernij. Svatbena revija ima ogromen uspeh in se igra že tri mesece dan za dnevom. Kritika in občinstvo sta jo sprejela z enakimi simpatijami in zadovoljstvom. Ocenjevalci namreč pišejo, da se s tem polagajo prvi važni temelji za rusko narodno dramo. Drugo novo gledališče je "Gledališče za socijalno in herojsko dramo". Otvorili so ga 25. marca. Repertoar obsega troje glavnih smeri: družabno, dramo, herojsko tragedijo in huffo-igro. To gledališče hoče pri svojem repertoarnem prizadevanju postati verno zrcalo današnje ruske dobe.

Vsako delo je vredno plačila.

Slavni pisatelj Dickens je potoval po Ameriki. Dal je perilo perici in ko ta prinese nazaj, je manjkalo šest srajc. Vpraša perico, kako to; ta pravi, da jih je oprala, potem pa da so izginile brez sledu. Gotovo jih je kdo ukradel. Dickens prosi samo, naj vprihodnjič bolj pazi.

Par dni pozneje prinese perica račun za svoje delo, poleg drugega tudi račun za onih šest srajc. Dickens se vendar malo začudi in reče: "Kako pa je to? Najprvo izgubim vsled vaše napazljivosti 6 svojih najboljših srajc, sedaj naj pa še plačam zanje."

"Imate čisto prav," reže žena, 'a pomislite, da so jih ukradli šele potem, ko sem jih bila že oprala. Tako grdi pa vendar ne boste, da bi ogoljufali revno žensko za težko zasluženi denar."

Plačal je še račun.

ZA GOSPODINJE

Piše ISABELLE KAY

Slovenska gospodinja v Ameriki vedno z veseljem sprejema nasvete, s pomočjo katerih zamore boljše vršiti svoje dolžnosti kot gospodinja in mati. Na tem mestu bomo vsak teden objavili članek, ki bo zanimal vsako dobro gospodinjo.

NAVODILO štv. 34.

Kuharski recepti.

Približna ena četrtina denarja izdanega za hrano, bi morala biti namenjena žitnim prozvodom. Žita so zelo redilna. V starem kraju jedo ljudje črn kruh, riž, makarone in cela žita, ki so zmleta doma in katere se servira z mlekom. Te navade so prečeč dobre, da bi se jih zavrglo. V tej deželi so stopili na mesto doma zmletih žit žitni proizvedi posebnih kompanij. Dosti je okusnih žitnih prozvodov, ki so pripravljeni za zavživanje. Gospodinji je le treba odpreti zavoj, stresti vsebino v skodelice ter servirati z mlekom ali smetano. Naslednji recept je izvanredno zdrav ter bi ga bilo treba jesti najmanj enkrat na teden.

OTROBI Z RIŽEM IN SMETANO

½ čaše otrobov
½ čaše riža
1 čašo vode
1 čašo mleka ali smetane
¼ čajne žlice soli

Operite riž ter ga stavite v dvojno posodo z eno čašo vode ter kuhajte, dokler se voda ne posuši. Nato dodajte soli, otrobe in mleko ter kuhajte, dokler ni riž mehak. Servirajte s smetano in naribanim orešckem.

Nasveti za kuhinjo.

Starega kruha ni nikdar treba vreči proč. Porabi se ga lahko za pudinge ali pa zdrobi ter porabi drobtine za paniranje mesa.

Zgostite omako s sladkorjem z leseno žlico ter zbijte omako predno dodaste sladkor. To vam prihrani takozvani "elbow grease".

Kadar čistite ribe ali perutnino vam bo delo zelo olajšano, če pokrijete prste s soljo.

Groba sol, nekoliko namočena z jesihom, bo očistila emalirano posodo, ki je bila obžgana ali izgubila barvo.

Če ste se naveličali navadnih špargljev, jih poskusite pripravljene s sirom.

Če postavite namizno srebro za par minut v razredčino enega kvarta vrele vode, ene čajne žlice pecivne sode, v veliki posodi iz aluminija, bo srebro popolnoma očiščeno. Izperite v čisti vreli vodi ter obrišite.

Namizne prte iz platna je lahko popolnoma očistiti, če jih obrišete z veliko mehko volneno cunjo, namočeno v mlačni ali mrzli vodi. Obrišite nato s suho cunjo ter spolirajte potem z enako množino mleka in vode. Nkdar se ne poslužite krtače ali vrele vode ter mila, kajti vsaka teh stvari bo uničila barvo.

Domača sredstva.

Tekoči vosek je idealna politura za pohištva. Nudi namreč trdo, suho in brezoljno polituro, katere se ne more prijeti prah. Olajša tudi delo brisanja prahu. Zavaruje in ohrani lakiranje ter podaljša za leta njega življenje in lepoto. Pokrije vse razpoke in majhne praske ter prepreči nadaljno pokanje.

Dobro blazinico za šivanke lahko napravite, če utaknete skozi sredino kos trdega papirja. To bo preprečilo izgube šivank ter tudi ohranilo obliko blazinice.

Bela svila ne bo postala rmenkasta, če se doda čajno žlico jesiha vodi, v kateri se svilo zadnjikrat izpere.

Da omehčate star čopič, v katerem se je barva že posušila, zavrite nekoliko jesiha ter pustite, da se čopič nekaj časa kuha v njem. Nato izperite čopič v močni žajfnici in čopič bo kot nov.

Nasveti za lepoto.

Da ohranite lase čiste in v dobrem stanju, vam svetujejo izvedenci, da jih morate krtačiti najmanj osem minut zvečer in osem zjutraj To bo preprečilo izpadanje las, prhaj in druge lasne bolezni. Svojih las ne smete preveč pogosto umivati, kajti umivanje osuši naravno olje na koži glave in v laseh. Če so vaši lasje zelo mastni, jih umivanje ne bo ohranilo v dobrem stanju Obiskati morate špecijalista, ki vam bo predpisal uporabo zelo dobrega čistilnega sredstva. Svojo kožo na glavi ohranite lahko popolnoma čisto če se poslužite kastilskega mila ali kakega antiseptičnega mila. Malo boraksa dodanega vodi pred izpiranjem, bo pospešilo razkroj blata in prahu, ki se je nabral na koži

Osebno zdravje.

Konstipacija je ena najbolj navadnih bolezni v današnjih dneh med prebivalstvom Amerike. Človek se ji lahko izogne s primerno izbiro hrane. Konstipacijo povzroča premalo grobe hrane v naši dijeti Pod grobo hrano mislimo otrobe cela žita, sadje, sveže in suho, ter sočivja kot zelje, zelena, solata, stročji fižol, korenje in krompir s kožo vred. Če mogoče si izberite za zajutrek sadje, žitni proizvod otrobe, jajca in kako pijačo. Odrasli lahko pijejo kavo, a otroci morajo dobiti mleko ali pa kakao Pri lunču in večerji servirajte vedno eno sočivje. Kadar servirate pečen krompir, naučite svojo družino, na poje tudi lupino, ker je zelo zdrava

Mi priporočamo naslednje izdelke:

Varne gospodinje se poslužujejo Star & Magnolia Mleka, kadarkoli potrebujejo mleko v kuhinji. Ne vsebuje namreč le najboljšega mleka in sladkorja, pač pa tudi lahko štedijo labelne ter dobivajo zanje dragocena darila.

Bordenovo Evaporirano Mleko je najboljše nadomestilo za navadno mleko ali smetano. Samo razredčite Bordenovo Evaporirano Mleko z enako količino vode ter ga uporabljajte kot navadno mleko v steklenicah.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Znižan na $38.00 (Model: II)

RADIO

Znižan na $38.00 (Model: II)

Ta cena je veljavna samo 30 dni.

Dosti ljudi noče kupiti RADIO, boječ se, da so RADIO preveč komplicirani za urediti in ravnati. Te bojazni pa ni več. Naš inžinirski oddelek je po dolgotrajnih izkušnjah ustalil in završil in izvrsten in močan DOLGODISTANČNI tube ste (Model: II), ki je tatake PRIPROST za urediti in upravljati, da lahko vsak OTROK ravna ž njim. Ta POSEBEN set vam zamore prinesti jasne glasove iz jako oddaljenih postaj v okrožju 1000 do 1500 milj vstran. Ta Model II RADIO je ravno tako dober, če ne še boljši kot so drugi, ki jih prodajajo za dosti višjo ceno. Naš RADIO je poceni ker:

1. **Je USTALJEN.**
2. **Prodamo jih veliko MNOŽINO.**
3. **Dobimo jih naravnost iz TOVARNE. nobenih trgovskih stroškov in profitov.**
4. **Prodajamo jih za GOTOVINO, da prihranimo knjigovodske stroške.**

RADIO da človeku dosti zabave in zabaval vas bo, ša živite v mestu ali na daleč vstran na deželi. Pomagal vam bo naučiti se resnično dobre angleščine. Vzgajal bo vaše otroke. To je najboljše DARILO. Je poceni Prvi stroški ž njim, so zadnji stroški. Če ga naprej prodaste, dobite dosti zanj.

Z vsakim RADIO pošljemo popolna navodila, kako ga je treba postaviti in ravnati ž njim.

Cena tega značilnega MODEL II. RADIO je $38.00 (Osemintridest dolarjev.) Vključuje vse. Pripraven za uporabo. Kupiti ni treba nič drugega.

PRI NAROČILU SE POSLUŽITE TEGA KUPONA.

STANDARD RADIO CO., (Glas Nar.)
504 Citizens Bldg., Canton, Ohio.

Cenjeni: — Priloženo dobite Money Order za $38.00 (osemintrideset dolarjev) in prosim, pošljite mi enega vaših Modeli II RADIO sets, zaeno z vsem, kar je potrebno za uporabo in navodila. S pozdravom.

Moje ime je .....

Moj poštni naslov je .....

MARGARETA

ROMAN. — Spisal H. Rider Haggard.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

54 (Nadaljevanje.)

Srebrni zvonček je naslednjega jutra poklical služkinje, ki so se nahajale zunaj. Dve sta vstopili in sprejela jih je Betty, ki ni bila več zakrinkana ter jima rekla:

— Moj gospod, markij, še vedno spi. Pomagajte mi pri oblačenju in za njega pripravite kopelj.

Obe ženski sta zrli nanjo, kajti sedaj, ko je izbrisala z obraza barvilo, sta spoznali, da je to senjora Betty, ne pa donja Margareta, s katero se je nameraval markij poročiti. Ona pa je obe ozmerjala v svoji slabi španščini ter ju pozvala, naj bosta hitri, da bo oblečena ob času, ko se bo markij prebudil. Pokorili sta se in ko je bila pripravljena, se je napotila v veliko dvorano, kjer se je nahajalo že dosti ljudi, ki so hoteli čestitati novoporočenemu paru.

Betty je tako dobro igrala svojo ulogo, da ni nikdo dvomil o njeni avtoriteti, kajti markij jim ni nikdar povedal, s katero obeh Angležinj se hoče poročiti.

Ko je bilo opravljeno to, se je vrnila v poročno sobo, katero je zaklenila za seboj. Tam je sedla na stol poleg postelje ter čakala najhujšega boja, boja, od katerega je bilo odvisno njeno življenje.

Morella se je zganil. Sedel je na posteljo ter pričel zrti krog sebe. Naenkrat je zagledal Betty, sedečo pokonci. Vstala je, stopila k njemu, ga poljubila ter rekla:

— Moj mož.

Še vedno napol omamljen ji je vrnil poljub.

Nato je sedla nazaj ter pričela zasledovati vsako njegovo kretnja.

Lice markija se je izpreminjalo. Izražalo je radovednost, strah, presenečenje in končno je vprašal v angleščini:

— Betty, kje je moja žena?

— Tukaj, — je odvrnila Betty.

Zrl je nanjo.

— Ne, jaz mislim Margareto, s katero sem se poročil včeraj zvečer. In kako prideš semkaj? Mislim, da si zapustila Granado?

Betty je zrla nanj s hlinjenim presenečenjem.

— Jaz vas ne razumem, — je odgovorila. — Moja sorodnica Margareta je zapustila Granado. Jaz sem ostala tukaj, da se poročim z vami, ko je bilo domenjeno z Inez.

Spodnja čeljust Morelle se je povesila.

— Domenjeno z Inez? Mati nebeška, kaj misliš?

— Mislim? — je odvrnila — Mislim, to, kar pravim. Gotovo ne boste skušali igrati z menoj kak nov grd trik.

— Trik, — je mrmral Morella. — Kaj praviš? Ali so vse to sanje ali pa sem blazen.

— Mislim, da sanje. Da, morajo biti sanje, ker dobro vem, da se nisem včeraj poročila z blaznežem. Poglejte, — je rekla ter mu pomolila pod nos poročno listino, v kateri se je glasilo, da je oče Henriques poročil markija Morello z Elizabeto Dene iz Londona, Anglija.

Marikij je dvakrat prečital ta dokument ter omahnil nazaj na blazino.

Par trenutkov nato pa je pričel dejanski divjati. Klel je, si grizel ustnici ter zrl naokrog, da vidi kak meč, a ni ga bilo nikjer. Ves ta čas je sedela Betty poleg njega kot poosebljena usoda.

Končno se je izmučil in prišla je na vrsto Betty.

— Čujte, — je rekla. — Tam v Londonu ste mi obljubili, da se boste poročili z menoj. Vašo pisano obljubo sem spravila. V dogovoru z vami sem pobegnila na Špansko. S posredovanjem vašega sla ter prejšnje ljubice je bil ta zakon dogovorjen med nama. In sedaj si drznete reči meni, svoji ženi, markizi Morella, da nisem vaša žena. Le pojdite ven ter objavite to in vaši lastni sužnji vas bodo proglasili nečastnežem. Pojdite in povejte to svojim kraljem, svojim škofom in papežu samemu in videli boste, kaj bodo odgovorili. Čeprav ste mogočen in bogat, vas bodo odvedli v blaznico ali v ječo.

Morella jo je poslušal in v naslednjem trenutku je skočil proti njej, v namenu, da jo zadavi. Ustavilo pa ga je kot britev ostro bodalce.

— Čujte me še enkrat, — je rekla, ko se je umaknil. — Jaz nisem sužnja in tudi ne slabič. Ne boste me umorili ali vrgli proč. Jaz sem vaša žena, vam enaka in močnejša kot ste vi po telesu in duhu. Obranila si bom svoje pravice pred Bogom in ljudmi.

— Gotovo, — je rekel z neke vrste nevoljnim občudovanjem, — nisi slabič. Gotovo si mi vse vrnila s pravimi židovskimi obrestmi. Ali pa mogoče nisi tako pretkana kot domnevam jaz, temveč le trdoglav tepec in ona prokleta Inez je poravnala svoj dolg. Če mislim na to, da sem se hotel poročiti z Margareto ter najdem na njenem mestu — tebe!

— Tiho, nesramnež, — je odvrnila. — Najprvo hočeš zadaviti svojo novo poročeno ženo in potem izjavljaš, da bi se rad poročil z drugo žensko. Tiho, ali pa bom odklenila vrat ter poklicala ljudi.

Morella kojega prva jeza se je polegla, je zrl nanjo pozorno in ne brez občudovanja.

— Mislim, — je rekel, — da so ta vrata zaklenjena in da imaš ti ključ, kot imaš bodalce. Hočem iti venn.

— Kam?

— Pridružiti se Inez.

— Kaj? — je rekla Betty. — Ali boš že zopet letal za ono žensko? Ali si že pozabil, da si poročen?

— Zdi se mi, da mi ni dovoljeno pozabiti to. Pobotajva se. Jaz hočem zapustiti Granado za nekaj časa in brez škandala. Kakšni so tvoji pogoji? Zapomni si, da sta dva pogoja, v katera ne bom nikdar privolil. Ne bom ostal tukaj s teboj in ti me ne boš spremljala. Zapomni si tudi, da bi ne bilo zdravo predaleč gnati te šale, čeprav imaš bodalce.

— Kot ste storili vi, ko ste me spravili na krov San Antonija, — je rekla Betty. — No, majhni medeni tedni se niso pričeli preveč sladko, in ni mi mar, če odideš za nekaj časa ter poiščeš Inez. Sedaj pa prisezi, da mi ne boš skušal napraviti ničesar zlega in da se ne boš umešaval v moje stališče v Granadi. Prisezi na raspelo.

Vzela je srebrno razpelo ter mu ga izročila. Poznala je Morello ter vedela, da ne bo zlomil svoje prisege.

— In če bi ne hotel priseči? — je vprašal mrko.

— Potem, — je odgovorila ona, — boste ostali tukaj, ker si tako strašno želite oditi. Danes zjutraj sem jedla, a vi niste. Jaz imam bodalce, a vi ga nimate. Vem dobro, da ne morete vznemirjati nobenega, dokler ne bosta Inez in duhovnik na varnem.

— Dobro, dobro, — je rekel ter poljubil razpelo. — Lahko ostaneš tukaj ter vladaš moji hiši v Granadi in jaz ti ne bom storil niesar žalega. Če pa boš prišla izven Granade, bova križala meče.

(Dalje prihodnjič.)

Anekdote.

Gluh, a ne mutast.

Astronoma La Condamine (l. 1701—74) so sprejeli v francosko akademijo. Zelo je bil gluh. Na dan sprejema je napravil veliko družbo in častiti družbi takole napil: "Danes je sprejela nesmrtna družba La Condamina v svojo sredo. Gluh je zares, tem bolje zanj — lep poklon —, a ni mutast, tem slabše za družbo."

Pričujočnost duha.

Znana igralka Sara Bernhardt je govorila v neki igri dolg samogovor. Na koncu monologa bi bil moral nastopiti zdravnik, a ga ni bilo od nikoder.

Tedaj stopi Sara k oknu in govori naprej kakor da bi njen monolog še ne bil končan: 'Ah, tam prihaja doktor, veseli me.' A doktorja še ni bilo. Ona pa govori kar naprej in boječe gleda v ono smer, kjer bi se moral doktor pokazati: 'Poglejte, kako počasi gre, kar nič se mu ne mudi. Sedaj se je pa še ustavil in govori z neko damo. Kaj ima govoriti z njo? Ña, vendar gre naprej. Ne, še vedno ne, sedaj pa spet govori z nekim gospodom. Gospod doktor pozna menda celo mesto. No, hvala Bogu, sedaj je pa le prišel."

Ravno ko je izpregovorila te besede, je doktor res prišel, a na oni strani, kamor je gledala Sara, temveč od nasprotne. Za trenutek je bila osupnjena, potem pa da doktorju roko in mu popolnoma mirno reče: 'Kako ste pa vendar tako hitro prišli okoli ogla, gospod doktor?"

Papež Leon XIII. in slikar.

Slikarji, ki študirajo v Rimu, ni koga raje ne upodabljajo kakor papeža. Če le morejo, se mu približajo in ga prosijo, naj se da slikati. Leon XIII. ni take prošnje skoro nikoli odklonil. Tako ga je nekoč naslikal neki jako srednjenadarjeni umetnik. Ni mu pa bilo to zadosti, prosil je papeža, naj se še podpiše in zapiše poleg podpisa z lastno roko še kak izrek iz sv. pisma. Leon maje z glavo, ko gleda sliko; ni mu bila dosti podobna. Ker pa ni hotel umetnika žaliti, zapiše na sliko datum 29. aprila 1901., zreven pa izrek iz evangelja sv. Matevža: "Nikar se ne bojte, jaz sem! — Leon XIII."

Zanimiv obisk.

Zadnje dni življenja so Goetheju prepogosti obiski že kar presedali in skril je pogovore kar je le mogel. Pa se oglasi pri njem neki Angležž. Angležev se je pa Goethe še posebno bal, ker so vsako njegovo besedo dali natisniti v časopisu. Zato se je namenil govoriti kolikor mogoče malo in še to samo o čisto navadnih vsakdanjih stvareh. Angležž pride, Goethe ga s poklonom pozdravi, a ne zine besede; Angležž se pokloni in seveda tudi molči. Goethe pokaže z roko na stol, Angle se molče vsede in čaka, kdaj bo Goethe začel. Preteče pet minut najglobljega molka, potem pa Goethe vstane in pokaže s tem, da je obisk končan. Ko pa pelje svojega molčečega gosta skozi predsobo, ga prime kes, pokaže na soho iz marmorja in reče: 'Walter Scott." Angležž pa napravi na Scotta samo rimo v nemškem jeziku, reče: "Ist tot" in odide. Pa takrat Scott še ni bil mrtev.

Razžalitev.

Frideriku II. je pravil minister, da neki Berolinčanin hudo zabavlja čez njega, da ne govori o njem v nobenih drugih izrazih kakor trinog, despot itd., iz vsega se vidi veliko sovraštvo do kralja.

"Kakšen človek je to?" vpraša kralj.

"Piše se — "

"Ne, z aime ni mi, rad bi samo vedel, kaj je."

"Berolinski meščan."

"Tudi to me nič ne briga. Radoveden sem samo, kakšna sredstva in pomočke ima. Ali lahko spravi skupaj armado 200.000 mož?"

"Tega seveda ne more, je čisto navaden zasebnik."

"No, vidite, sedaj sem pa pomirjen. Vidite, če bi ta človek, ki me sovraži, zbral proti meni armado, potem bi že moral gledati, da se ga ubranim. Ker je pa tako popolnoma brez vsake moči, naj pa le kar naprej zabavlja."

Tigranes in učitelj.

Ksenofon pripoveduje, da je imel armenski kraljevič Tigranes izvrstnega vzgojitelja ki si je znal pri svojem učencu pridobiti veliko spoštovanje in ljubezen. Ko je pa kralj opazil, da ljubi sin učitelja bolj kakor njega, je dal vzgojitelja takoj umoriti, češ, da ne trpi, da bi učenci koga drugega bolj ljubili kakor stariše.

Zadigova sodba.

Bogat babilonski trgovec je umrl v Indiji. Premoženje je zapustil svojima dvema sinovima, vsakemu enako; vrh tega je določil trideset tisoč zlatov onemu izmed njiju, ki ga ima rajši. Starejši mu sezida drag spomenik, mlajši pa odšteje od deleža, ki mu je pripadel, nekaj svoji omoženi sestri. Babilonci pravijo: Starejši bolj ljubi očeta, ker mu je postavil spomenik, mlajši je mislil samo na sestro, ne pa na očeta. Zadig, kraljev minister, naj razsodi. Pokliče najprvo starejšega brata k sebi in mu reče: "Tvoj oče živi, ni umrl." — 'Hvala Bogu, a škoda spomenika, tako drag je bil." — Mlajšemu pove Zadig isto. 'Hvala Bogu, da je oče še živ; rad mu dam denar nazaj, a zelo ljubo bi mi bilo, če bi moja sestra obdržala tisti del ki sem ji ga dal." — "Ne bo ti treba dajati denarja nazaj. Tvoj oče res umrl; dobil boš pa povrhu še onih trideset tisoč zlatov, ker ljubiš očeta bolj kot tvoj brat."

Kralj — oče.

Henrik IV. in njegova žena Marija de Medicis sta se igrala z otroci. Kralj je bil na vseh štirih na tleh in eden mladih princev je ponosno jahal na njegovem hrbtu. Vstopi španski poslanik in se nemalo začudi. "Gospod poslanik, ali imate otroke," ga vpraša kralj. "Da, Veličanstvo." — 'No, malček, potem pa kar naprej jahava do konca sobe."

Pritlikavec Conring (1606—81),

profesor helmstedske univerze na Brunšvikem, je bil eden največjih učenjakov tedanjega časa: bil je mojster v bogoslovju, pravoznanstvu, filologiji in medicini, bil je doktor, poet, govornik in zgodovinar. Zanimali so se zanj nemški knezi in tuji vladarji, povsod so ga odlikovali. Neko pride ponj vojvodova kočija, da ga popelje v Wolfenbuettel; kočijaž vidi prihajati pritlikavca, ki ga ne pozna, in pravi: "No, malček, ali hočeš tudi ti z nami?" Conring pove, kdo da je, kočijaž se nasmeje in odvrne: "To je pa res odveč! Čemu sem pa vpregel štiri konje? Vas bi lahko kar na rokah nesel v Wolfenbuettel."

ANTHONY BIRK

HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR

Prevzamem vsako v to stroko spadajoče delo.

ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MENE ZA CENO.

359 Grove Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Telephone: Evergreen 5506

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moje stroka je zdravljenje skutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 25 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in bolezni v mehurju, ledicah, jetrah, želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd.

Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

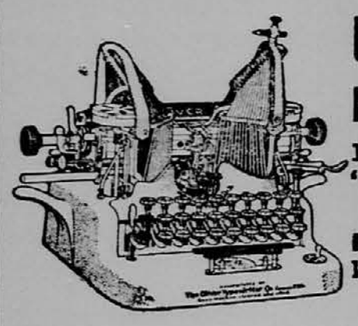

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" $20.00

S strešico za slovenske črke, č, š, ž — $25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI.

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost, Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

3. januarja: Aquitania, Cherbourg; Suffern, Havre New Amsterdam, Rotterdam; America, Bremen.

6. januarja: Columbus, Cherbourg in Bremen; Duilo, Genovo.

7. januarja: Paris, Havre.

8. januarja: Deutschland, Boulogne in Hamburg.

10. januarja: Majestic, Cherbourg; George Washington, Cherbourg in Bremen.

14. januarja: France, Havre.

15. januarja: Mongolia, Hamburg.

17. januarja: Berengaria, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Veendam, Boulogne, Rotterdam.

20. januarja: Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg.

22. januarja: Cleveland, Boulogne in Hamburg.

24. januarja: La Savoie, Havre; Conte Verde, Genevo.

28. januarja: Paris, Havre; Orduna, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.

29. januarja: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.

31. januarja: Majestic, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg.

Cosulich Line

Znižane cene.

DO TRSTA—REKE—DUBROVNIKA

Tretji razred tja $95. Tja in nazaj $162

Drugi razred $135. Tja in nazaj $253.

EDINA ČRTA DO JUGOSLAVIJE.

Presidente Wilson 3. feb.; 24. marca

Martha Washington 24. feb.; 14. aprila

Udobno potovanje. Kratka pot z železnico.

PHELPS BROS. & CO., 2 West, N. Y

NOVE REKORDE ZA BOŽIČ

23 (Sveta noč, blažena noč.
(Božično drevesce.
24 (Božični glasovi.
(Rodilo se je dete.
17 (Slovenski podpuri.
(Gokolska koračnica, voj. godba.
18 (Lepa naša domovina.
(Slovenska koračnica, voj. godba.
19 (Jugoslavija koračnica.
(Pozdrav iz Ljubljane, voj. godba.
20 (U boj u boj.
(Slovenske melodije, voj. godba.
26 (Bela Ljubljana.
(Zlate sanje, harmonika.
27 (Katrca, polka.
(Gorjanski valček, harmonika.
30 (Boter Peter.
(Godec Nace, godba.
31 (Veseli svatje
(Štajerski ples, godba

Cena komadu je 75c. Vseh deset pošlje pošljem poštnine prosto za samo $7.00. Za manjša naročila pridenite 30c za poštnino. Dobite te krasne nove komade pri: VICTOR NAVINSHEK, 331 Greeve Street Conemaugh, Pa.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih zamoremdati vsled naše dolgoletne izkušnje, Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika al svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorej dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Tujerojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite z pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Koledar za leto 1925.

Še nobeno leto nismo Koledarja tako naglo prodajali kot ga letos. Skoraj sleherni, ki ga je naročil, nam sporoči, da je ž njim nadvse zadovoljen. Vsebuje dosti aktualnih člankov, lepih povesti ter nasvetov, ki pridejo prav vsaki gospodinji.

Nadalje vsebuje kratko zgodovino priseljevanja v zadnjih petdesetih letih ter natančno besedilo nove priseljeniške postave.

Globok in mnogo odkrivajoč je tudi članek "Svet bodočnosti".

Kdor hoče imeti Koledar, naj ga takoj naroči.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Nove pošiljatve knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašanj, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z money ordrom, v znamkah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

POUČNE KNJIGE:

Kneippov domači zdravnik	$1.25
Gospodinjstvo	1.00
Naša zdravila	.50
Nasveti za hišo in dom	1.20
Sadje v gospodinjstvu	.70
Zdravilna zelišča	.30
Zbirka domačih zdravil z opisom človeškega trupla	.75
Najboljša slovenska kuharica z mnogimi slikami, obsega 668 strani	5.00
Slovensko nemški besednjak, (Wolf-Pletršnik) — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 1888 strani	10.00
Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale), — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani	7.00
Jugoslavija, 3. zveski, zemljepisni, štatistični in gospodarski pregled in — Zgodovina SHS., 3. zvezki, zgodovinski podatki Jugoslovanov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslovana	3.25

Mi plačamo poštnino.